

Nacionālais kino
centrs

Kinolektorijs “Tas, ko tu nedrīksti nezināt XV” sākas 8. janvārī

Publicēts: 30.12.2019.

Tradicionālais Rīgas Kino muzeja kinolektorijs “Tas, ko Tu nedrīksti nezināt” 2020. gadā ieguvis papildvirsrakstu “Varas spēles” un pētīs varas attiecības uz ekrāna un arī ārpus tā. Pirmais lektorija seanss 8. janvārī, abonementi uz sešiem seansiem pieejami jau kopš decembra, biļetes iepriekšpārdošanā – no 1. janvāra.

“Varas spēles” ir attiecības, kas rodas, atspoguļojot konkrēta laika un telpas politiskās norises un to ietekmi uz vienkāršo cilvēku dzīvi. Tā ir kontrole pār cilvēku pašnoteikšanās brīvību – viņu ķermeņu autonomiju un tiesībām uz brīvu izvēli. Un arī attiecības ar varu, kas risinās, uzņemot kino. Kas notiek, kad sākotnēji atļauta filma pēc uzņemšanas vairs neatbilst tam, kas no tās gaidīts? Aizliegt? Rādīt? Parādīt un tad noņemt no ekrāniem?

Šīs attiecības nekad nav vienkāršas, tāpēc arī šogad Rīgas Kino muzejs aicina pievienoties, lai skatītos un domātu par kino ietekmi uz procesiem sabiedrībā. Tikšanās vieta arī šoreiz – kinoteātra *Splendid Palace* Lielā zāle. Pirms katras filmas, kā jau ierasts, būs arī kāda īpaša lektora stāstījums par to, kāpēc par šo filmu nedrīkst nezināt.

8.01. plkst. 19:00

Z / Z

(Kosta-Gavrass, 1969, Francija, Alžīrija, 127')

Lektors: režisors un kino teorētiķis Jānis Putniņš

Politisks thrilleris, asa sižeta spriedzes filma un vēsturisks eposs – filmu Z varētu aprakstīt ar visiem šiem terminiem. Pēc iznākšanas uz ekrāniem filma elektrizēja Rietumu pasauli, kas 60. gadu beigās bija uz nemitīgas revolūcijas viļņa. Tās jauda, meklējot patiesību, joprojām nav zudusi.

Filmas skatītājs tiek ievests nemitīgi mainīgā notikumu virpulī, kas raksturo 60. gadu Grieķiju, apzināti saistot tajā redzamo notikumu un personu attēlojumu ar šī laika realitāti. Jauna un daudzsološa opozīcijas politika atentāts piesaista nekorumpēto spēku uzmanību, un izmeklētājs, sekojot patiesībai, atklāj asinis stindzinošu savvērestību valdības augstākajā līmenī.

Filma nominēta Amerikas Kinoakadēmijas balvai *Oskars* gan kā gada labākā filma, gan kā labākā ārzemju filma – šāds novērtējums ir reti sastopams.

Filma tiek izrādīta ar Francijas institūta atbalstu.

22.01. plkst. 19:00

Akmens un šķembas (Es visu atceros, Ričard!)

(Rolands Kalniņš, 1966, Latvija, 83')

Restaurētās versijas pirmizrāde (filmu restaurējusi studija *Lokomotīve*)

Lektore: Latvijas Universitātes pētniece Aija Rozenšteine

Trīs draugi – Jānis, Ričards un Zigis – Otrā pasaules kara laikā tiek iesaukti karot latviešu leģionā. Viņu cīņas vieta – Volhovas purvi Novgorodas apgabalā Krievijā. Kara realitāte ir skarba, un Zigis iet bojā. Ričards pēc kara dodas uz ārzemēm, bet Jānis atgriežas Latvijā un veido dzīvi tā, lai nekas neatgādinātu par kara šausmām. Tas izdodas tikai līdz brīdim, kad Rīgā atgriežas Ričards.

Akmens un šķembas ir viena no divām Rolanda Kalniņa *plaukta filmām*: tā tika izrādīta ļoti īsu brīdi 1966. gadā, un pēc tam plašāku publiku sasniedza vien Atmodas laikā. 2019. gadā filma ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu ir restaurēta, ļaujot pilnībā novērtēt tās eksplozīvo spēku.

5.02. plkst. 19:00

Rūpīgi novēroti vilcieni / Ostře sledované vlaky

(Jirži Mencels, 1966, Čehoslovākija, 92')

Lektore: kinokritiķe Dita Rietuma

Milošs ir jauns vīrietis, kurš nāk no savādnieku ģimenes. Uzsākot darbu vilcienu stacijā, viņš tiek ierauts stacijas dzīves dažādajās izpausmēs, attiecību līkločos un varas spēlēs. Notiek Otrais pasaules karš, Čehoslovākija ir nacistu pakļautībā, un stacijā regulāri redzami ne tikai nacistu varasvīri, bet arī pretošanās kustības pārstāvji, kuriem katram ir savi plāni. Bet dzīve rit savu gaitu, cilvēki iemīlas, strīdas, viņas un smejas, un arī vilcieni turpina kursēt par spīti visam.

Viena no pazīstamākajām čehu *jaunā viļņa* filmām. Saņēmusi Amerikas Kinoakadēmijas balvu *Oskars* kā labākā ārzemju filma 1968. gadā.

Filma tiek izrādīta ar Čehijas Republikas vēstniecības atbalstu.

20.02. plkst. 19:00

Marķīze fon O... / La Marquise d'O

(Ēriks Romērs, 1976, Francija, Rietumvācija, 102')

Lektors: 18. gadsimta laikmeta pētnieks Deniss Hanovs

Marķīze ir atraitne ar diviem bērniem un dzīvo pilī pie saviem dižciltīgajiem vecākiem. Kādā brīdī viņa saprot, ka gaida bērnu. Kas ir bērna tēvs, nav zināms nevienam, ieskaitot pašu marķīzi, tomēr neviens viņai netic. Filmas notikumi liek neticībā izplest acis, jūtot līdzī pārspaulīgi šķīstajai sievietei, bet vienlaikus liek domāt par to, kā tiek īstenota kontrole pār cilvēka ķermeni. Tas viss norisinās vidē, kas ir ne tikai ārkārtīgi skaista, bet arī apzināti izsauc asociācijas ar reliģiskiem simboliem.

Ēriks Romērs bija viens no franču *jaunā viļņa* ilggadīgajiem režisoriem, kura darbi visu viņa karjeras laiku saglabāja stilistisku vienotību un autora rokrakstu. Filma *Marķīze fon O* 1976. gadā saņēma Kannu kinofestivāla žūrijas *Grand Prix*.

Filma tiek izrādīta ar Francijas institūta atbalstu.

4.03. plkst. 19:00

Zviedru mīlas stāsts / En kärlekshistoria

(Rojs Andersons, 1970, Zviedrija, 115')

Lektore: kinokritiķe Daira Āboliņa

Zviedru režisora Roja Andersona pilnmetrāžas debijas filma par diviem jauniem cilvēkiem, kuri iemīlas viens otru, kamēr pieaugušie viņiem apkārt kļūst arvien garlaicīgāki un arvien pieaugušāki. Filmas vizuālais stils un krāsu lietojums jau skaidri ieskicē režisora spēju caur ikdienišķām situācijām atklāt cilvēcīgo un arī jocīgo katrā situācijā.

Filmas tapšanu ir iedvesmojis čehu *jaunais vilnis*.

18.03. plkst. 19:00

Pauls un Paula / Die Legende von Paul und Paula

(Hainers Karovs, 1973, Austrumvācija, 105')

Lektors: kino teorētiķis Viktors Freibergs

Pauls un Paula dzīvo Austrumberlīnē 70. gadu sākumā. Viņi abi izveido attiecības ar citiem cilvēkiem, viņiem ir bērni, un abi savās attiecībās ir vairāk vai mazāk nelaimīgi. Kad Pauls un Paula iepazīstas, viņi uzsāk romānu, tomēr šādas attiecības Paulu neapmierina, kamēr Pauls viņai neko vairāk par mīļākās statusu nav gatavs dot. Filmas laikā viņi gan satuvinās, gan attālinās, radot spēcīgu un neparastu mīlas stāstu, kas ieskicē austrumbloku un šī perioda kino pavisam citās, daudz spilgtākās krāsās.

Pauls un Paula esot vācu politiķes Angelas Merkeles mīļākā filma. Lai arī filmas attiecības ar varu bija sarežģītas, tā ir viens no Austrumvācijas kinostudijas DEFA lielākajiem hitiem 70. gados.

Filma tiek izrādīta ar Gētes institūta atbalstu.

Kinolektoriju finansiāli atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonds. Programmu veido LKA Rīgas Kino muzejs ar kinoteātra *Splendid Palace* atbalstu. Lektoriju atbalsta Francijas institūts, Gētes institūts, kā arī Čehijas Republikas vēstniecība Rīgā.

Visa programma kinoteātra *Splendid Palace* mājaslapā – [ŠEIT](#).

[legādāties abonementu](#)

<https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/kinolektorijis-tas-ko-tu-nedriksti-nezinat-xv-sakas-8-janvari>